

Obsah

Vítejte v Základech mezilidské komunikace	13
--	-----------

ČÁST I ZÁKLADY MEZILIDSKÉ KOMUNIKACE

Kapitola 1 Úvod do interpersonální komunikace	27
1.1 Interpersonální komunikace	28
1.1.1 Komunikační dovednosti	28
1.1.2 Formy mezilidské komunikace	29
1.1.3 Populární názory na mezilidskou komunikaci	30
1.2 Modely a pojmy komunikace	32
1.2.1 Kontext komunikace	34
1.2.2 Zdroje – příjemci	34
1.2.3 Sdělení	35
1.2.4 Komunikační kanál	37
1.2.5 Šum	41
1.2.6 Efekty komunikace	42
1.2.7 Komunikační způsobilost	42
1.3 Zásady komunikace	44
1.3.1 Komunikace je proces přizpůsobování	44
1.3.2 Komunikace je nejednoznačná	46
1.3.3 Komunikace má obsahové a vztahové rozměry	47
1.3.4 Komunikace má mocenský rozměr	48
1.3.5 Komunikace je dělená	50
1.3.6 Komunikace má svůj cíl	51
1.3.7 Komunikace je nevyhnutelná, nevratná a neopakovatelná	51
1.4 Kultura a mezilidská komunikace	53
1.4.1 Význam kultury	54
1.4.2 Kulturní dimenze	55
1.4.3 Kulturní perspektivy	56
1.4.4 Etnická identita a etnocentrismus	58
Souhrn pojmů a dovedností	61
Test hlavních pojmů	63
Pět otázek do diskuse	63
Kapitola 2 Vlastní já a vnímání	65
2.1 Vlastní já v mezilidské komunikaci	66
2.1.1 Sebepečetí	66
2.1.2 Sebeuvědomění	68
2.1.3 Sebeúcta	70

2.2 Sebeodhalení	73
2.2.1 Faktory ovlivňující sebeodhalení	73
2.2.2 Výhody a nevýhody sebeodhalení	77
2.2.3 Rady pro sebeodhalení	78
2.3 Vnímání	82
2.3.1 Fáze vnímání	82
2.3.2 Proces vnímání	87
2.3.3 Zvyšování přesnosti vnímání	94
Souhrn pojmů a dovedností	97
Test hlavních pojmů	99
Pět otázek do diskuse	99
Kapitola 3 Naslouchání v interpersonální komunikaci	101
3.1 Význam naslouchání: Obsahové a vztahové funkce	102
3.2 Fáze naslouchání	103
3.2.1 Příjem signálů	103
3.2.2 Porozumění	105
3.2.3 Zapamatování	107
3.2.4 Hodnocení	107
3.2.5 Reakce	109
3.3 Efektivní naslouchání	110
3.3.1 Empatické a objektivní naslouchání	111
3.3.2 Nezaújaté a kritické naslouchání	112
3.3.3 Vnější a hloubkové naslouchání	113
3.3.4 Aktivní a neaktivní naslouchání	115
3.4 Rozdíly v naslouchání: Kultura a pohlaví	117
3.4.1 Naslouchání a kultura	117
3.4.2 Naslouchání a pohlaví	118
Souhrn pojmů a dovedností	120
Test hlavních pojmů	121
Pět otázek do diskuse	122
Kapitola 4 Verbální sdělení	123
4.1 Zásady verbálních sdělení	124
4.1.1 Sdělení jsou denotační i konotační	124
4.1.2 Sdělení mohou vyjadřovat různou míru abstrakce	125
4.1.3 Sdělení mohou vyjadřovat různou míru přímočarosti	125
4.1.4 Významy sdělení jsou v lidech	127
4.1.5 Sdělení jsou ovlivněna kulturou a pohlavím	127
4.2 Přijetí a odmítnutí přijetí	130
4.2.1 Rasismus	133
4.2.2 Heterosexismus	134
4.2.3 Věková diskriminace	136
4.2.4 Sexismus	137
4.2.5 Sexuální obtěžování	138
4.2.6 Kulturní identifikátory	139

4.3	Efektivní použití verbálních sdělení	141
4.3.1	Řeč symbolizuje skutečnost (částečně)	142
4.3.2	Sdělení vyjadřuje fakta i usuzování	143
4.3.3	Sdělení může zamlžit rozdíly	144
	Souhrn pojmů a dovedností	147
	Test hlavních pojmů	148
	Pět otázek do diskuse	149
Kapitola 5	Neverbální sdělení	151
5.1	Funkce neverbální komunikace	152
5.1.1	Spojování neverbálních a verbálních sdělení	152
5.1.2	Zkoumání funkcí neverbální komunikace	153
5.2	Kanály neverbální komunikace	154
5.2.1	Signály těla	155
5.2.2	Mimické a zrakové signály	157
5.2.3	Prostorová a teritoriální komunikace	161
5.2.4	Komunikace prostřednictvím předmětů	164
5.2.5	Dotyková komunikace	167
5.2.6	Mimojazykové projevy a mlčení	168
5.2.7	Časová komunikace	172
5.3	Kultura, pohlaví a neverbální komunikace	176
5.3.1	Gestikulace	176
5.3.2	Mimika a zraková komunikace	177
5.3.3	Barvy	178
5.3.4	Dotyky	179
5.3.5	Mimojazykové projevy a mlčení	179
5.3.6	Čas	180
	Souhrn pojmů a dovedností	182
	Test hlavních pojmů	184
	Pět otázek do diskuse	184

ČÁST II SOUVISLOSTI MEZILIDSKÉ KOMUNIKACE

Kapitola 6	Interpersonální komunikace: Konverzace a vztahy	187
6.1	Konverzace	190
6.1.1	Úvod	190
6.1.2	Předběžná informace	191
6.1.3	Vlastní záležitost	191
6.1.4	Zpětná vazba	192
6.1.5	Závěr	192
6.2	Zásady konverzace	193
6.2.1	Zásada reciprocity	193
6.2.2	Zásada dialogu	196
6.2.3	Zásada bezprostřednosti	197

6.3	Fáze interpersonálních vztahů	198
6.3.1	Kontakt	198
6.3.2	Zapojení	199
6.3.3	Důvěrnost	200
6.3.4	Zhoršení	200
6.3.5	Náprava	201
6.3.6	Ukončení	202
6.4	Typy interpersonálních vztahů	204
6.4.1	Přátelství	204
6.4.2	Láska	205
6.4.3	Primární vztahy a rodina	207
6.5	Teorie interpersonální komunikace a vztahů	209
6.5.1	Přitažlivost	209
6.5.2	Pravidla vztahů	210
6.5.3	Společenský průnik	211
6.5.4	Sociální směna a rovnost	212
6.6	Kultura, technologie, práce a vztahy	213
6.6.1	Kultura a pohlaví	213
6.6.2	Technologie	216
6.6.3	Práce	217
	Souhrn pojmů a dovedností	219
	Test hlavních pojmů	220
	Pět otázek do diskuse	221
Kapitola 7 Zvládání interpersonálního konfliktu		223
7.1	Co je interpersonální konflikt	224
7.1.1	Definice interpersonálního konfliktu	224
7.1.2	Obsahový a vztahový konflikt	225
7.2	Principy konfliktu	226
7.2.1	Konflikt může být negativní nebo pozitivní	227
7.2.2	Konflikt je ovlivňován kulturou a pohlavím	228
7.2.3	Styl konfliktu má své následky	230
7.3	Strategie řízení konfliktu	233
7.3.1	Vyhýbání se konfliktu a aktivní boj	235
7.3.2	Násilí a rozhovor	235
7.3.3	Obranný postoj a loajalita	236
7.3.4	Oslabování a posilování sebeobrazu druhého	238
7.3.5	Obviňování a empatie	239
7.3.6	Tlumiče a usnadnění otevřeného vyjadřování	240
7.3.7	Hromadění stížností a soustředění se na přítomnost	241
7.3.8	Verbální agresivita a polemičnost	241
	Souhrn pojmů a dovedností	248
	Test hlavních pojmů	249
	Pět otázek do diskuse	249

Kapitola 8 Komunikace v malých skupinách	251
8.1 Malá skupina	252
8.1.1 Typy malých skupin	252
8.1.2 Fáze malých skupin	254
8.1.3 Formy malých skupin	255
8.1.4 Malé skupiny v elektronické komunikaci	257
8.1.5 Kultura malých skupin	258
8.1.6 Obavy z diskuse v malých skupinách	262
8.2 Brainstormingové skupiny	263
8.3 Skupiny pro výměnu informací	265
8.3.1 Vzdělávací nebo učební skupiny	265
8.3.2 Tematické skupiny	265
8.4 Skupiny pro řešení problémů	266
8.4.1 Postup řešení problému	266
8.4.2 Řešení problémů v práci	271
Souhrn pojmů a dovedností	273
Test hlavních pojmů	275
Pět otázek do diskuse	275
Kapitola 9 Členové a vůdci při komunikaci v malých skupinách	277
9.1 Členové v komunikaci malé skupiny	278
9.1.1 Role členů	278
9.1.2 Zapojení členů	280
9.2 Vůdci v komunikaci malých skupin	284
9.2.1 Přístupy k vůdcovství	284
9.2.2 Hlavní vůdcovské styly	288
9.2.3 Vůdcovské funkce	289
9.2.4 Mentorování	292
9.3 Členství, vůdcovství a kultura	293
9.3.1 Individuální a kolektivní orientace	294
9.3.2 Velký a malý podíl na moci	296
Souhrn pojmů a dovedností	298
Test hlavních pojmů	299
Pět otázek do diskuse	299
Kapitola 10 Příprava veřejného projevu (kroky 1–6)	301
10.1 Podstata veřejného projevu	302
10.1.1 Přínosy a znalosti související s veřejnými projevy	302
10.1.2 Zvládnutí obav z komunikace	303
10.1.3 Kultura a veřejné projevy	305
10.2 První krok: Zvolte námět a cíl	308
10.2.1 Námět	308
10.2.2 Cíl	311
Souhrn pojmů a dovedností	317
Test hlavních pojmů	318
Čtyři otázky do diskuse	319

10.3	Druhý krok: Analyzujte posluchače	312
10.3.1	Analýzy sociologické aspekty publika	312
10.3.2	Analýzy psychologii posluchačů	314
10.3.3	Analýza a adaptace v průběhu projevu	316
10.4	Třetí krok: Prozkoumejte námět	317
10.4.1	Obecné zásady výzkumu	317
10.4.2	Knihovny	318
10.4.3	Nové zdroje	318
10.4.4	Životopisné materiály	318
10.4.5	Vědecké články	318
10.4.6	Knihy	319
10.4.7	Využití a vyhodnocení internetových zdrojů	319
10.4.8	Začlenění výzkumu do projevu	321
10.5	Čtvrtý krok: Formulujte téma a určete hlavní body	323
10.5.1	Zvolte téma	323
10.5.2	Stanovte hlavní body	324
10.6	Pátý krok: Podpořte hlavní body	327
10.7	Šestý krok: Uspořádejte informace k projevu	328
10.7.1	Časový model	328
10.7.2	Prostorový model	329
10.7.3	Tematický model	329
10.7.4	Model problém a řešení	329
10.7.5	Model příčina a následek	330
10.7.6	Motivovaná sekvence	330
10.7.7	Další modely	333
	Souhrn pojmů a dovedností	337
	Test hlavních pojmů	338
	Čtyři otázky do diskuse	339
Kapitola 11 Příprava a přednes veřejného projevu (kroky 7–10)		341
11.1	Sedmý krok: Stylizujte projev	342
11.1.1	Srozumitelnost	342
11.1.2	Živost	343
11.1.3	Přiměřenost	344
11.1.4	Osobní styl	345
11.1.5	Moc	346
11.1.6	Větná stavba	346
11.2	Osmý krok: Sestavte závěr a úvod	347
11.2.1	Závěr	347
11.2.2	Úvod	349
11.2.3	Vyvarujte se některých častých chyb	351
11.2.4	Přechody a dílčí souhrny	352
11.2.5	Přípravná osnova	353
11.2.6	Vzorová osnova	356
11.2.7	Osnova přednesu	358

11.3	Devátý krok: Nacvičte si projev	359
11.3.1	Metody přednesu	359
11.3.2	Nácvik projevu	361
11.4	Desátý krok: Přednesete projev	362
11.4.1	Hlas	362
11.4.2	Neverbální signály	364
11.4.3	Použití poznámek	365
11.5	Kritické hodnocení projevů	366
11.5.1	Hodnocení projevu	366
11.5.2	Jak vyjadřovat hodnocení	369
	Souhrn pojmů a dovedností	375
	Test hlavních pojmů	377
	Čtyři otázky do diskuse	377
Kapitola 12	Informativní projev	379
12.1	Pravidla informativního projevu	380
12.1.1	Omezte množství informací	380
12.1.2	Regulujte úroveň složitosti	381
12.1.3	Zdůrazňujte relevanci a užitečnost	382
12.1.4	Uvádějte do vztahu staré a nové informace	382
12.1.5	Projev musí být snadno zapamatovatelný	382
12.2	Podpůrné materiály	383
12.2.1	Příklady, ilustrace a příběhy	384
12.2.2	Důkazy	386
12.2.3	Statistika	387
12.2.4	Definice	388
12.3	Prezentační pomůcky	390
12.3.1	Typy prezentačních pomůcek	392
12.3.2	Média prezentačních pomůcek	395
12.3.3	Příprava prezentačních pomůcek	398
12.3.4	Použití prezentačních pomůcek	399
12.3.5	Počítačově podporované prezentace	400
12.4	Popisné projevy	406
12.4.1	Téma a hlavní body	406
12.4.2	Podpora	407
12.4.3	Uspořádání	407
12.5	Definiční projevy	408
12.5.1	Téma a hlavní body	409
12.5.2	Podpora	409
12.5.3	Uspořádání	409
12.6	Demonstrační projevy	410
12.6.1	Téma a hlavní body	411
12.6.2	Podpora	411
12.6.3	Uspořádání	411
	Souhrn pojmů a dovedností	417
	Test hlavních pojmů	418
	Čtyři otázky do diskuse	418

Kapitola 13 Přesvědčovací projev	419
13.1 Cíle přesvědčování	420
13.2 Pravidla přesvědčovacího projevu	421
13.2.1 Očekávejte selektivní expozici	421
13.2.2 Žádejte rozumné množství změn	422
13.2.3 Ztotožněte se s posluchači	423
13.3 Podpůrné materiály	424
13.3.1 Logické výzvy	424
13.3.2 Motivační výzvy	427
13.3.3 Důvěryhodné výzvy	431
13.3.4 Podpůrné materiály v kulturní perspektivě	436
13.4 Přesvědčovací projevy o faktických otázkách	438
13.4.1 Téma a hlavní body	438
13.4.2 Podpora	439
13.4.3 Uspořádání	440
13.5 Přesvědčovací projevy o hodnotových otázkách	440
13.5.1 Téma a hlavní body	441
13.5.2 Podpora	442
13.5.3 Uspořádání	443
13.6 Přesvědčovací projevy o způsobech jednání	443
13.6.1 Téma a hlavní body	443
13.6.2 Podpora	444
13.6.3 Uspořádání	444
Souhrn pojmů a dovedností	450
Test hlavních pojmů	451
Pět otázek do diskuse	451
Slovníček dovedností mezilidské komunikace	453
Slovníček pojmů mezilidské komunikace	463
Literatura	483

